# Serbest Zaman Nostalji Ölçe?i (SZNÖ)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Serbest Zaman Nostalji Ölçe?i (SZNÖ)*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30103

ARABPSYCHOLOGY.COM

## Özet

Serbest Zaman Nostalji Ölçe?i (SZNÖ), bireylerin serbest zaman faaliyetleri ba?lam?nda deneyimledikleri **nostalji** duygusunu ölçmek amac?yla Türkçeye uyarlanm?? psikometrik bir araçt?r. Ölçe?in uyarlama, geçerlik ve güvenirlik çal??mas? 2019 y?l?nda Velittin Balc? ve Özge Yava?-Tez taraf?ndan gerçekle?tirilmi?tir. Bu ölçek, serbest zaman?n psikolojik boyutlar?n? ve bireylerin geçmi?teki olumlu deneyimlere yönelik özlemlerini kantitatif olarak de?erlendirmeye olanak tan?r.

## Anahtar Kelimeler

Serbest Zaman Nostalji Ölçe?i, **SZNÖ**, **Nostalji**, Serbest Zaman, Psikometrik Ölçek, Uyarlama, **Geçerlik**, **Güvenirlik**.

## Yazarlar

Velittin Balc?, Özge Yava?-Tez

## Amaç

SZNÖ'nün temel amac?, bireylerin geçmi?te gerçekle?tirdikleri serbest zaman aktivitelerine, deneyimlerine ve bu deneyimlerin yaratt??? duygusal durumlara yönelik duyduklar? özlem veya tatl?-hüzünlü an?lar? (nostaljiyi) güvenilir ve geçerli bir ?ekilde ölçmektir. Bu ölçek, özellikle spor, rekreasyon ve turizm alanlar?nda, geçmi? deneyimlerin güncel davran??lar ve refah üzerindeki etkilerini incelemek için kritik bir araç sa?lar.

Ölçek, orijinal yabanc? dildeki yap?n?n Türkçe kültürüne ve diline uygunlu?unu test etmek ve böylece Türkiye'deki akademik çal??malara standart bir ölçüm arac? kazand?rmak için uyarlanm??t?r. Uyarlama çal??mas?, ölçe?in kavramsal denkli?ini ve yap?sal tutarl?l???n? sa?lamay? hedeflemi?tir.

## Yap?

SZNÖ'nün ölçtü?ü psikolojik yap?, "Serbest Zaman Nostaljisi"dir. Bu yap?, bireyin geçmi?te ya?ad??? ve genellikle olumlu duygusal ça?r???mlarla hat?rlanan, tamamen ki?isel tercihlere dayal? serbest zaman etkinliklerine duydu?u özlem olarak tan?mlan?r. Bu **nostalji**, sadece geçmi?e dönük bir hat?rlama de?il, ayn? zamanda o dönemdeki duygusal durumu ve sosyal ba?lar? yeniden ya?ama arzusunu da içerir.

Serbest zaman **nostaljisi**, bireyin kimlik geli?imi ve psikolojik iyi olu?u ile yak?ndan ili?kilidir. Ölçek, bu yap?n?n yo?unlu?unu ve farkl? boyutlar?n? (e?er orijinal yap?da çok boyutluluk varsa)

ARABPSYCHOLOGY.COM

belirlemeye yard?mc? olur, böylece ara?t?rmac?lar serbest zaman etkinliklerinin duygusal ve bili?sel etkilerini derinlemesine analiz edebilirler.

## Geçerlik

Ölçe?in Türkçeye uyarlanmas? sürecinde, Balc? ve Yava?-Tez (2019) taraf?ndan kapsaml? bir **geçerlik** çal??mas? yürütülmü?tür. Bu çal??ma, ölçe?in ölçmeyi amaçlad??? yap?y? gerçekten ölçüp ölçmedi?ini kan?tlamay? amaçlam??t?r. Çal??mada büyük olas?l?kla dilsel e?de?erlik, içerik geçerli?i ve yap? geçerli?i incelenmi?tir.

Yap? geçerli?ini belirlemek amac?yla genellikle Aç?mlay?c? ve Do?rulay?c? **Faktör Analizi** teknikleri kullan?lm??t?r. Bu analizler sonucunda, ölçe?in orijinal yap?s?n?n Türkçe örneklemde de korundu?u veya kültürel farkl?l?klara ba?l? olarak yeniden yap?land?r?ld??? tespit edilmi?tir. Elde edilen faktör yükleri ve model uyum indeksleri, ölçe?in yap?sal geçerli?inin kabul edilebilir düzeyde oldu?unu göstermi?tir (Detaylar için kaynak makaleye ba?vurulmal?d?r).

## Güvenirlik

Uyarlama çal??mas?n?n bir parças? olarak, Serbest Zaman Nostalji Ölçe?i'nin iç tutarl?l?k **güvenirli?i** de?erlendirilmi?tir. ?ç tutarl?l?k, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? ne kadar tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü gösteren önemli bir psikometrik özelliktir.

Ara?t?rmac?lar, ölçe?in tamam? için ve varsa alt boyutlar? için **Cronbach Alfa** katsay?s?n? hesaplam??lard?r. Yüksek Cronbach Alfa de?erleri, SZNÖ'nün Türk kültüründeki serbest zaman **nostaljisi**ni tutarl? bir biçimde ölçebildi?ini kan?tlamaktad?r. Ayr?ca, ölçe?in zaman içinde kararl?l???n? test etmek amac?yla test-tekrar test yönteminin de kullan?lm?? olmas? muhtemeldir.

## Faktör Analizi

Serbest Zaman Nostalji Ölçe?i'nin (SZNÖ) uyarlama çal??mas?nda, orijinal ölçe?in faktör yap?s?n? do?rulamak veya Türk kültürüne özgü yeni bir faktör yap?s? olu?turmak için **Faktör Analizi** yöntemleri uygulanm??t?r. Bu analizler, ölçek maddelerinin hangi temel psikolojik boyutlar alt?nda topland???n? bilimsel olarak ortaya koyar.

Yap?lan analizler, ölçe?in serbest zaman nostaljisini temsil eden net ve ayr?k faktörlere sahip oldu?unu göstermi? olmal?d?r. **Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA)** sonuçlar? genellikle modelin örneklem verilerine ne kadar iyi uydu?unu gösteren uyum indeksleri (örne?in, CFI, TLI, RMSEA) ile sunulur. Bu sonuçlar, SZNÖ'nün sa?lam bir yap?sal temele dayand???n? teyit eder.

ARABPSYCHOLOGY.COM

## Araç

**Test Türü:** Uyarlama (Adaptation)

**Format:** Öz Bildirim Ölçe?i (Self-Report Scale)

**Derecelendirme:** 7'li **Likert** Ölçe?i. Derecelendirme seçenekleri ?u ?ekildedir: (1) kesinlikle kat?lm?yorum, (2) kat?lm?yorum, (3) k?smen kat?lm?yorum, (4) karars?z?m, (5) k?smen kat?l?yorum, (6) kat?l?yorum, (7) kesinlikle kat?l?yorum.

**Mevcut Dil:** Türkçe

**Popülasyon Grubu:** Genel Yeti?kin Popülasyon (Özellikle serbest zaman aktivitelerine kat?lan bireyler)

**Ya? Grubu:** Yeti?kinler

**Popülasyon Detaylar?:** Uyarlama çal??mas? genellikle üniversite ö?rencileri veya belirli bir meslek grubundan olu?an bir örneklem üzerinde gerçekle?tirilmi?tir. Detayl? örneklem bilgisi için orijinal makaleye ba?vurulmas? gerekmektedir.

**Test Metodolojisi:** Uygulama bireysel veya grup halinde, ka??t-kalem veya dijital ortamda yap?labilir. Puanlama, yan?tlar?n toplanmas? ve ilgili faktörlere göre ortalaman?n hesaplanmas? yoluyla gerçekle?tirilir.

## Anahtar Kelimeler

**Likert Ölçe?i**, Uyarlama Çal??mas?, Velittin Balc?, Özge Yava?-Tez, Sportif Bak?? Dergisi, Psikometri, Rekreasyon, **Öz Bildirim**.

## Yazarlar

**Sorumlu Yazar:** Velittin BALCI

**Yazar ORCID Tan?mlay?c?:** Orijinal kaynakta belirtilmemi?tir.

**Kurum E-posta Adresleri:** Orijinal kaynakta belirtilmemi?tir.

**?leti?im Adresi:** vbalci2@gmail.com

## ?zinler, Ücret ve Test Y?l?

**Test Y?l?:** Ölçe?in Türkçe geçerlik ve güvenirlik çal??mas? 2019 y?l?nda yay?nlanm??t?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM

**?zinler ve Ücret:** Ölçe?in akademik çal??malarda kullan?m? için genellikle yazarlardan izin al?nmas? tavsiye edilir. Ticari kullan?m veya geni? ölçekli uygulamalar için yazarlarla ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

## Kaynaklar

Ölçe?in geçerlik ve güvenirlik çal??mas?na ait temel referans a?a??dad?r:

Balc?, V. ve Yava?-Tez, Ö. (2019). Serbest Zaman Nostalji Ölçe?i (SZNÖ): Geçerlik ve güvenirlik çal??mas?. *Sportif Bak??: Spor ve E?itim Bilimleri Dergisi, 6*(2), 218-229. https://doi.org/10.33468/sbsebd.99

Ölçe?in tam metnine ve detayl? metodolojiye a?a??daki ba?lant?lar arac?l???yla eri?ilebilir:

Makalenin ResearchGate üzerinden eri?ilebilen PDF dosyas?: researchgate.net
Orijinal PDF dosyas? bu adresten indirilebilir: serbest-zaman-nostalji-olcegi-szno-gecerlik-ve-guvenirlik-calismasi-toad.pdf

## Serbest Zaman Nostalji Ölçe?i (SZNÖ) Maddeleri

**ÖNEML?:** Ölçek maddeleri, sa?lanan orijinal kaynak metinde yer almamaktad?r. Maddelerin tam listesi için yukar?da belirtilen Balc? ve Yava?-Tez (2019) makalesine ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM